

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ตอนที่ 2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความเข้าใจถูกต้องตรงกันในการจัดกระทำและแปลความหมายของข้อมูล จึงได้กำหนดตามลำดับดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- N แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
- F แทน ค่าสถิติ F
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
- df แทน ชั้นของความอิสระ (Degree of Freedom)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเครียดของผู้บริหารจำแนกตามขนาด

สถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาขนาดต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการลดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 179 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงาน		
เล็ก	42	23.46
กลาง	95	53.08
ใหญ่	42	23.46
	179	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 53.08 โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 23.46

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความเครียดของผู้บริหารจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิเคราะห์ความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้าน แสดงในตารางที่ 3-7

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 สกลนคร เขต 3 โดยรวม

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ด้านสภาพแวดล้อมของงาน	3.65	.52	มาก	3.56	.62	มาก	3.07	.73	ปานกลาง	3.46	.67	ปานกลาง
2.	ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล	3.60	.50	มาก	3.44	.67	ปานกลาง	3.21	.70	ปานกลาง	3.43	.64	ปานกลาง
3.	ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม	3.32	.64	ปานกลาง	3.22	.63	ปานกลาง	2.94	.83	ปานกลาง	3.18	.69	ปานกลาง
4.	ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้	3.47	.79	ปานกลาง	3.10	.91	ปานกลาง	2.90	.65	ปานกลาง	3.14	.85	ปานกลาง
โดยภาพรวม		3.51	.47	มาก	3.33	.47	ปานกลาง	3.03	.32	ปานกลาง	3.30	.47	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมของงาน ($\bar{X} = 3.46$) ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล ($\bar{X} = 3.43$) ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม ($\bar{X} = 3.18$) และด้านสภาพแวดล้อมของรายได้ ($\bar{X} = 3.14$)

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมของงาน ($\bar{X} = 3.65$) และด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล ($\bar{X} = 3.60$) ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้ ($\bar{X} = 3.47$) และด้านสภาพแวดล้อมของสังคม ($\bar{X} = 3.32$)
2. โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมของงาน ($\bar{X} = 3.56$) ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล ($\bar{X} = 3.44$) ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม ($\bar{X} = 3.22$) ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้ ($\bar{X} = 3.10$)
3. โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล ($\bar{X} = 3.21$) ด้านสภาพแวดล้อมของงาน ($\bar{X} = 3.07$) ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม ($\bar{X} = 2.94$) และด้านสภาพแวดล้อมของรายได้ ($\bar{X} = 2.90$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของงาน

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	ได้รับมอบหมายงานจากผู้บังคับบัญชามากเกินไป	3.45	.92	ปานกลาง	3.48	.92	ปานกลาง	3.00	.58	ปานกลาง	3.36	.87	ปานกลาง
2.	มีงานประจำในหน้าที่การบริหารงานมากเกินไป	3.64	.82	มาก	3.60	.90	มาก	3.21	.84	ปานกลาง	3.52	.88	มาก
3.	เมื่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ตนเองโยนผู้บังคับบัญชาในเวลาเร่งด่วน	3.88	.97	มาก	3.91	.90	มาก	3.50	1.24	ปานกลาง	3.80	1.01	มาก
4.	ได้รับการตอบสนองจากผู้บังคับบัญชาเชิงซ้ำหรือ ไม่ปฏิบัติให้ทันตามที่ได้รับมอบหมาย	3.45	1.13	ปานกลาง	3.78	.99	มาก	2.50	1.31	ปานกลาง	3.40	1.21	ปานกลาง
5.	ถูกทวงถามเรื่องงานจากหน่วยงานอื่นต่อที่ประชุม	3.81	1.11	มาก	3.46	1.26	ปานกลาง	2.71	1.35	ปานกลาง	3.37	1.30	ปานกลาง
6.	เมื่อพบว่าบุคลากรขาดระบบระเบียบในการปฏิบัติงาน	3.39	.87	ปานกลาง	3.74	1.05	มาก	3.19	1.40	ปานกลาง	3.65	1.13	มาก
7.	เมื่อบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานต้องคอยตามท่านอยู่เสมอ	3.60	1.04	มาก	3.28	.95	ปานกลาง	2.83	.96	ปานกลาง	3.25	.99	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8.	เมื่อพบว่าเจ้าหน้าที่ทำงานบกพร่องเป็นประจำ	3.69	1.00	มาก	3.44	.92	ปานกลาง	3.17	1.03	ปานกลาง	3.44	.98	ปานกลาง
9.	เมื่อค้นหาเอกสารไม่พบ	3.60	.91	มาก	3.53	.85	มาก	3.33	1.00	ปานกลาง	3.50	.90	ปานกลาง
10.	อาคารเรียนสกปรกมาก	3.76	1.06	มาก	3.56	1.15	มาก	2.95	1.36	ปานกลาง	3.46	1.21	ปานกลาง
11.	บริเวณโรงเรียนมีเศษขยะอยู่เป็นจำนวนมาก	3.52	1.22	มาก	3.56	1.04	มาก	3.21	1.24	ปานกลาง	3.49	1.14	ปานกลาง
12.	ครู - อาจารย์มักจ่ายวัสดุไม่ทันไปตามระเบียบของทางราชการ	3.76	.91	มาก	3.53	1.07	มาก	2.79	1.12	ปานกลาง	3.41	1.10	ปานกลาง
13.	เจ้าหน้าที่ขาดการเอาใจใส่ดูแลอาคารสถานที่	3.55	1.06	มาก	3.55	.94	มาก	3.05	.99	ปานกลาง	3.43	1.00	ปานกลาง
14.	วัสดุ ครุภัณฑ์ไม่ได้รับการดูแลรักษา	3.62	.88	มาก	3.52	.80	มาก	3.10	.93	ปานกลาง	3.44	.87	ปานกลาง
15.	ครู - อาจารย์ไม่ใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า	3.74	.86	มาก	3.66	.87	มาก	3.36	1.10	ปานกลาง	3.61	.92	มาก
16.	โรงเรียนไม่มีสื่อนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน	3.64	.91	มาก	3.52	.89	มาก	3.00	1.08	ปานกลาง	3.42	.97	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
17.	โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างหรือซ่อมแซมอาคารสถานที่	3.74	.94	มาก	3.58	.82	มาก	3.19	.99	ปานกลาง	3.53	.91	มาก
18.	นักเรียนมีนิสัยชอบทำลายสิ่งของหรืออาคารสถานที่ในโรงเรียน	3.57	.94	มาก	3.58	1.05	มาก	3.14	1.09	ปานกลาง	3.47	1.05	ปานกลาง
19.	เมื่อนักเรียนไม่เก็บรักษาอุปกรณ์หลังเลิกใช้งาน	3.50	.89	ปานกลาง	3.52	.99	มาก	3.26	.96	ปานกลาง	3.45	.97	ปานกลาง
20.	เมื่อผู้ปกครองไม่สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน	3.52	.92	มาก	3.37	1.01	ปานกลาง	2.86	1.03	ปานกลาง	3.28	1.02	ปานกลาง
โดยภาพรวม		3.65	.52	มาก	3.56	.63	มาก	3.07	.73	ปานกลาง	3.46	.67	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 15 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 เมื่อการปฏิบัติหน้าที่สนองนโยบายผู้บังคับบัญชาในเวลาเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.80$) ข้อ 6 เมื่อพบว่าบุคลากรจากระบบระเบียบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.65$) และข้อ 15 ครู-อาจารย์ ไม่ใช่สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.61$)

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 16 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 เมื่อการปฏิบัติหน้าที่สนองนโยบายผู้บังคับบัญชาในเวลาเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.88$) ข้อ 5 ถูกทวงถามเรื่องงานจากหน่วยเหนือต่อที่ประชุม ($\bar{X} = 3.81$) และข้อ 12 ครู-อาจารย์เบิกจ่ายวัสดุไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ($\bar{X} = 3.76$)

2. โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 เมื่อการปฏิบัติหน้าที่สนองนโยบายผู้บังคับบัญชาในเวลาเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.91$) ข้อ 4 ได้รับการตอบสนองจากผู้ใต้บังคับบัญชาเชิงซ้ำหรือไม่ปฏิบัติให้ทันตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.78$) และข้อ 6 เมื่อพบว่าบุคลากรจากระบบระเบียบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.74$)

3. โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 เมื่อการปฏิบัติหน้าที่สนองนโยบายผู้บังคับบัญชาในเวลาเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.50$) ข้อ 15 ครู-อาจารย์ ไม่ใช่สื่อการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.36$) และข้อ 9 เมื่อค้นหาเอกสารไม่พบ ($\bar{X} = 3.33$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	เมื่อมีผู้บังคับบัญชาถามองว่าผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามระเบียบ	3.38	.96	ปานกลาง	3.71	.97	มาก	2.90	1.17	ปานกลาง	3.55	1.07	มาก
2.	เมื่อบุคลากรปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายหรือทำไม่ได้	3.36	.85	ปานกลาง	3.61	.78	มาก	2.90	1.01	ปานกลาง	3.39	.89	ปานกลาง
3.	การให้ครูเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ ที่ไม่ตรงกับความรู้หรือวิชาเอกที่มีความรู้	3.57	.86	มาก	3.33	.81	ปานกลาง	2.62	1.08	ปานกลาง	3.22	.95	ปานกลาง
4.	ข้าราชการครูเป็นจำนวนมาก	3.45	.99	ปานกลาง	3.32	.99	ปานกลาง	3.00	1.08	ปานกลาง	3.27	1.02	ปานกลาง
5.	ผู้บังคับบัญชาไม่อุทิศเวลาให้กับทางราชการเท่าที่ควร	3.64	.85	มาก	3.44	.95	ปานกลาง	3.29	.89	ปานกลาง	3.45	.92	ปานกลาง
6.	เมื่อทราบว่าครูไม่มาปฏิบัติราชการหลายคนในแต่ละวัน	3.48	.99	ปานกลาง	3.42	.92	ปานกลาง	3.43	.89	ปานกลาง	3.44	.93	ปานกลาง
7.	เมื่อผู้ปกครองหรือนักเรียนมาติดต่องานแล้วไม่ได้รับความสะดวกรวดเร็ว	3.50	1.07	ปานกลาง	3.47	1.02	ปานกลาง	3.38	.94	ปานกลาง	3.46	1.00	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
8.	เมื่อทราบว่าครูสตรีหรือครูชายมีพฤติกรรมส่อไปในทางชู้สาวต่อหน้าผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเกียรติยศชื่อเสียงของตนและโรงเรียน	3.69	.95	มาก	3.37	1.01	ปานกลาง	3.40	.96	ปานกลาง	3.45	.99	ปานกลาง
9.	เมื่อบุคลากรไม่ปฏิบัติตามระเบียบ เช่น กรอกรอกข้อความในใบลา ไม่เป็นไปตามข้อเท็จจริง	3.45	.97	ปานกลาง	3.31	.85	ปานกลาง	3.19	.67	ปานกลาง	3.31	.84	ปานกลาง
10.	ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้งกัน แบ่งเป็นพรรคพวก ชิงดี ชิงเด่นในกลุ่มนั้น ๆ	3.69	1.07	มาก	3.35	1.17	ปานกลาง	3.14	1.22	ปานกลาง	3.38	1.16	ปานกลาง
11.	เมื่อต้องแก้ปัญหาความขัดแย้งเพราะครูทะเลาะกันในเรื่องส่วนตัวแล้วมีผลกระทบต่อการทำงาน	3.60	.94	มาก	3.38	1.08	ปานกลาง	3.17	1.17	ปานกลาง	3.38	1.08	ปานกลาง
12.	เมื่อเห็นครูจับกลุ่มพูดคุยเรื่องไร้สาระโดยไม่ใช้เวลาว่างในการเอาใจใส่ในงานที่รับผิดชอบ	3.69	.98	มาก	3.47	1.03	ปานกลาง	3.14	1.09	ปานกลาง	3.45	1.05	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
13.	เมื่อเห็นครูมีปฏิริยาไม่พูดคุยกัน	3.86	.87	มาก	3.52	.99	มาก	3.45	.97	ปานกลาง	3.58	.97	มาก
14.	เมื่อเห็นครูไม่ให้ความร่วมมือกัน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.60	1.04	มาก	3.58	1.02	มาก	3.48	.99	ปานกลาง	3.56	1.01	มาก
15.	เมื่อเห็นครูห่อ่นสมรรถภาพใน การปฏิบัติหน้าที่การปกครอง ดูแลนักเรียน	3.40	.83	ปานกลาง	3.65	1.11	มาก	3.52	1.25	มาก	3.56	1.09	มาก
16.	เมื่อได้ทราบจากครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนว่ามีเหตุการณ์ ทะเลาะวิวาทกัน	3.57	.94	มาก	3.51	1.02	มาก	3.31	1.09	ปานกลาง	3.47	1.02	ปานกลาง
17.	เมื่อเห็นครูไม่วางตัวเป็นกลาง ทางการเมือง	3.57	.83	มาก	3.24	.93	ปานกลาง	3.17	.82	ปานกลาง	3.30	.89	ปานกลาง
18.	เมื่อครูพูดคำหยาบกับนักเรียน	3.62	.91	มาก	3.34	.97	ปานกลาง	3.33	.87	ปานกลาง	3.40	.94	ปานกลาง
19.	เห็นครูดื่มสุราจนครองสติไม่ได้	3.79	.87	มาก	3.43	1.29	ปานกลาง	3.21	1.35	ปานกลาง	3.46	1.23	ปานกลาง
	โดยภาพรวม	3.60	.50	มาก	3.44	.67	ปานกลาง	3.21	.66	ปานกลาง	3.43	.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 15 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 13 เมื่อครุมีปฏิริยาไม่พูดคุยกัน ($\bar{X} = 3.58$) ข้อ 14 เมื่อเห็นครุไม่ให้ความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.56$) ข้อ 15 เมื่อเห็นครุหย่อนสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ การปกครองดูแลนักเรียน และข้อ 1 เมื่อมีผู้ได้บังคับบัญชาของว่าผู้บริหารไม่ปฏิบัติตาม ระเบียบ ($\bar{X} = 3.55$)

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารมีความเครียดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 12 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 13 เมื่อเห็นครุมีปฏิริยาไม่พูดคุยกัน ($\bar{X} = 3.86$) ข้อ 19 เห็นครุตั้งสุราจนครองสติไม่ได้ ($\bar{X} = 3.79$) ข้อ 8 เมื่อทราบว่าครุสตรีหรือครุชายมีพฤติกรรมส่อไปในทางชู้สาวต่อหน้าผู้อื่น โดยไม่คำนึงถึงเกียรติยศ ชื่อเสียงของตนและโรงเรียน ข้อ 10 ผู้ได้บังคับบัญชาเกิดความขัดแย้งกันแบ่งเป็นพรรคพวก จึงดี จึงเด่นในกลุ่มนั้น ๆ และข้อ 12 เมื่อเห็นครุจับกลุ่มพูดคุยเรื่องไร้สาระ โดยไม่ใช้เวลาว่างในการเอาใจใส่ในงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.69$)

2. โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 1 เมื่อมีผู้ได้บังคับบัญชาของว่าผู้บริหารไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ($\bar{X} = 3.71$) ข้อ 15 เมื่อเห็นครุหย่อนสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่การปกครองดูแลนักเรียน ($\bar{X} = 3.65$) และข้อ 2 เมื่อบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือทำได้ไม่ดี ($\bar{X} = 3.43$)

3. โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 15 เมื่อเห็นครุหย่อนสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่การปกครองดูแลนักเรียน ($\bar{X} = 3.52$) ข้อ 14 เมื่อเห็นครุไม่ให้ความร่วมมือกัน ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.48$) และ ข้อ 13 เมื่อเห็นครุมีปฏิริยาไม่พูดคุยกัน ($\bar{X} = 3.45$)

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	เมื่อต้องเดินทางไปกับครูเพศตรงข้าม สองต่อสองในงานราชการซึ่งจะตก เป็นเป้าสายตา และถูกวิพากษ์วิจารณ์ ในทางผู้สาว	3.60	.79	มาก	3.42	.99	ปานกลาง	2.38	1.13	ปานกลาง	3.22	1.08	ปานกลาง
2.	เมื่อประชาชนไม่ให้ความร่วมมือใน การเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน เมื่อไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน	3.79	.95	มาก	3.75	.97	มาก	2.40	1.01	ปานกลาง	3.44	1.13	ปานกลาง
3.	ทางด้านการพัฒนาโรงเรียนเท่าที่ควร เมื่อทางโรงเรียนไม่สามารถจัด การศึกษาพิเศษให้ประชาชน	3.81	1.07	มาก	3.41	.99	ปานกลาง	2.67	1.07	ปานกลาง	3.33	1.10	ปานกลาง
4.	เมื่อชุมชนขอให้อาคารสถานที่โดยจัด งานสวนสนุกซึ่งก่อให้เกิดความ	3.67	1.03	มาก	3.24	.71	ปานกลาง	3.10	.91	ปานกลาง	3.31	.86	ปานกลาง
5.	สกลปรก ความเสียหายกับต้นไม้และ ทรัพย์สิน	3.48	1.02	ปานกลาง	3.45	1.03	ปานกลาง	3.40	1.17	ปานกลาง	3.45	1.06	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6.	เมื่อชุมชนไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาเท่าที่ควร	3.17	1.12	ปานกลาง	3.37	1.03	ปานกลาง	3.24	1.12	ปานกลาง	3.29	1.07	ปานกลาง
7.	เมื่อโรงเรียนไม่ได้รับจัดสรรอัตราจากหน่วยเหนือทั้งที่ได้แจ้งความจำเป็นตามลำดับขั้นตอนไปแล้ว	3.29	1.04	ปานกลาง	3.36	.94	ปานกลาง	3.48	.99	ปานกลาง	3.37	.98	ปานกลาง
8.	เมื่อถูกตัดหางจากผู้บังคับบัญชาหรือได้รับคำบอกเล่าจากชุมชนหรือครูที่มองภาพรวมของโรงเรียนว่ามีคุณภาพทางวิชาการไม่ดี	3.19	1.04	ปานกลาง	3.51	1.13	มาก	3.57	1.21	มาก	3.45	1.13	ปานกลาง
9.	เมื่อโรงเรียนขาดปัจจัยที่เอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการบริหาร	3.21	1.03	ปานกลาง	3.35	1.14	ปานกลาง	3.31	1.18	ปานกลาง	3.31	1.12	ปานกลาง
10.	เมื่อมีผู้บังคับบัญชามาเยี่ยมหรือมีการประเมินมาตรฐานโรงเรียนทั้งนี้เนื่องจากสภาพทั่วไปพัฒนาได้ไม่ดีพอ	2.98	1.00	ปานกลาง	3.02	.98	ปานกลาง	2.98	1.00	ปานกลาง	3.00	.98	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
11.	เมื่อมีข่าวคราวการโยกย้ายผู้บริหาร	2.98	1.00	ปานกลาง	2.91	1.19	ปานกลาง	2.76	1.19	ปานกลาง	2.89	1.15	ปานกลาง
12.	ท่านรู้สึกเกิดความกังวลเกี่ยวกับการขาดเพื่อนและผู้บังคับบัญชาบนสนับสนุนในการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น	3.05	1.15	ปานกลาง	2.83	1.25	ปานกลาง	2.62	1.23	ปานกลาง	2.83	1.13	ปานกลาง
13.	เมื่อถึงเวลาการพิจารณาความดี	3.12	1.23	ปานกลาง	2.87	1.16	ปานกลาง	2.74	1.06	ปานกลาง	2.90	1.16	ปานกลาง
14.	ความชอบประจำปีของผู้บังคับบัญชาท่านไม่มีอิสระในการทำงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	3.10	1.28	ปานกลาง	2.72	1.11	ปานกลาง	2.52	1.11	ปานกลาง	2.76	1.17	ปานกลาง
15.	ผู้บังคับบัญชาไม่เปิดโอกาสให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร	3.33	1.11	ปานกลาง	3.14	1.05	ปานกลาง	2.98	1.07	ปานกลาง	3.15	1.07	ปานกลาง
โดยภาพรวม		3.32	.64	ปานกลาง	3.22	.63	ปานกลาง	2.94	.83	ปานกลาง	3.18	.69	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม โดยรวมอยู่ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 5 เมื่อชุมชนขอใช้อาคาร สถานที่โดยจัดงานสวนสนุกซึ่งก่อให้เกิดความสกปรก ความเสียหายกับต้นไม้และทรัพย์สิน ($\bar{X} = 3.45$) ข้อ 8 เมื่อถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชาหรือได้รับคำบอกเล่าจากชุมชนหรือครูที่มอง ภาพรวมของโรงเรียนว่ามีคุณภาพทางวิชาการไม่ดี ($\bar{X} = 3.45$) และข้อ 2 เมื่อประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 3.44$)

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 11 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 3 เมื่อไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชน ทางด้านการพัฒนาโรงเรียนเท่าที่ควร ($\bar{X} = 3.81$) ข้อ 2 เมื่อประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 3.79$) และข้อ 4 เมื่อทางโรงเรียนไม่สามารถจัดการศึกษาพิเศษให้ประชาชน ($\bar{X} = 3.67$)
2. โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 13 ข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 2 เมื่อประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียน ($\bar{X} = 3.75$) ข้อ 8 เมื่อถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชาหรือได้รับคำบอกเล่าจากชุมชนหรือครูที่มองภาพรวมของโรงเรียนว่ามีคุณภาพทางวิชาการไม่ดี ($\bar{X} = 3.51$) และข้อ 5 เมื่อชุมชนขอใช้อาคารสถานที่โดยจัดงานสวนสนุกซึ่งก่อให้เกิดความสกปรก ความเสียหายกับต้นไม้และทรัพย์สิน ($\bar{X} = 3.48$)
3. โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 8 เมื่อถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชาหรือได้รับคำบอกเล่าจากชุมชนหรือครูที่มองภาพรวมของโรงเรียนว่ามีคุณภาพทางวิชาการไม่ดี ($\bar{X} = 3.57$) ข้อ 7 เมื่อโรงเรียนไม่ได้รับจัดสรรอัตราจากหน่วยเหนือทั้งที่ได้แจ้งความจำเป็นตามลำดับขั้นตอนไปแล้ว ($\bar{X} = 3.48$) และ ข้อ 5 เมื่อชุมชนขอใช้อาคารสถานที่โดยจัดงานสวนสนุกซึ่งก่อให้เกิดความสกปรกความเสียหายกับต้นไม้และทรัพย์สิน ($\bar{X} = 3.40$)

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้

ที่	ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน	โรงเรียนขนาดใหญ่			โรงเรียนขนาดกลาง			โรงเรียนขนาดเล็ก			โดยรวม		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	สวัสดิการหลายอย่างที่ทางราชการจัดให้มีไม่เพียงพอ	3.48	.97	ปานกลาง	3.16	1.10	ปานกลาง	2.48	1.02	ปานกลาง	3.07	1.10	ปานกลาง
2.	เงินเดือนของท่านไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว	3.48	1.11	ปานกลาง	2.92	1.20	ปานกลาง	2.86	.93	ปานกลาง	3.03	1.14	ปานกลาง
3.	เงินเดือนที่ได้รับไม่เหมาะสมกับความสามารถของท่าน	3.48	1.22	ปานกลาง	3.11	1.05	ปานกลาง	2.90	.98	ปานกลาง	3.15	1.09	ปานกลาง
4.	เมื่อทราบว่าครูบางคนมีภาระหนี้สินมากจนเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อระบบการเงินของโรงเรียน	3.40	1.11	ปานกลาง	3.22	1.09	ปานกลาง	3.05	1.04	ปานกลาง	3.22	1.08	ปานกลาง
5.	เมื่อเห็นครูประพฤติเป็นแม่ค้าโรงเรียน เช่น ขายสินค้าขายเสื้อผ้า ให้เงินกู้	3.50	1.07	ปานกลาง	3.12	1.06	ปานกลาง	3.19	.97	ปานกลาง	3.22	1.04	ปานกลาง
โดยภาพรวม		3.47	.79	ปานกลาง	3.10	.91	ปานกลาง	2.90	.65	ปานกลาง	3.14	.85	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 เมื่อทราบว่าครูบางคน มีภาระหนี้สินมากจนเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อระบบการเงินของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.22$) ข้อ 5 เมื่อเห็นครูประพฤติเป็นแม่ค้าโรงเรียน เช่น ขายสินค้า ขายเสื้อผ้า ให้เงินกู้ ($\bar{X} = 3.22$) และข้อ 3 เงินเดือนที่ได้รับไม่เหมาะสมกับความสามารถของท่าน ($\bar{X} = 3.15$)

เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 5 เมื่อเห็นครูประพฤติเป็นแม่ค้าโรงเรียน เช่น ขายสินค้า ขายเสื้อผ้า ให้เงินกู้ ($\bar{X} = 3.50$) ข้อ 1 สวัสดิการหลายอย่างที่ทางราชการจัดให้มีไม่เพียงพอ ข้อ 2 เงินเดือนของท่านไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว และข้อ 3 เงินเดือนที่ได้รับไม่เหมาะสมกับความสามารถของท่าน ($\bar{X} = 3.48$)

2. โรงเรียนขนาดกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 4 เมื่อทราบว่าครูบางคนมีภาระหนี้สินมากจนเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อระบบการเงินของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.22$) ข้อ 1 สวัสดิการหลายอย่างที่ทางราชการจัดให้มีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.16$) และข้อ 5 เมื่อเห็นครูประพฤติเป็นแม่ค้าโรงเรียน เช่น ขายสินค้า ขายเสื้อผ้า ให้เงินกู้ ($\bar{X} = 3.12$)

3. โรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ข้อ 5 เมื่อเห็นครูประพฤติเป็นแม่ค้าโรงเรียน เช่น ขายสินค้า ขายเสื้อผ้า ให้เงินกู้ ($\bar{X} = 3.19$) ข้อ 4 เมื่อทราบว่าครูบางคนมีภาระหนี้สินมากจนเป็นเหตุให้เกิดผลกระทบต่อระบบการเงินของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.05$) และข้อ 3 เงินเดือนที่ได้รับไม่เหมาะสมกับความสามารถของท่าน ($\bar{X} = 2.90$)

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความเครียดในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ขนาดต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยรวม และรายด้าน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้การทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ปรากฏดังตาราง 8-17

ตารางที่ 8 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	4.97	2	2.48	12.83	.00
ภายในกลุ่ม	34.08	176	.19		
ผลรวม	39.05	178			

จากตารางที่ 8 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเครียดต่อการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างน้อย 1 คู่

ตารางที่ 9 แสดงการทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ใน
โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวม

ขนาดโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน			
	\bar{X}	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
		3.51	3.33	3.03
ขนาดใหญ่	3.51	-	.18	.48*
ขนาดกลาง	3.33		-	.30*
ขนาดเล็ก	3.03			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง
มีความเครียดมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ในโรงเรียน
ที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของงาน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	8.88	2	4.44	11.17	.00
ภายในกลุ่ม	69.95	176	.39		
ผลรวม	78.83	178			

จากตารางที่ 10 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาด
ต่างกัน ความเครียดต่อการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อมของงานแตกต่างกัน อย่างน้อย 1 คู่

ตารางที่ 11 แสดงการทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงาน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3
ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของงาน

ขนาดโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน			
	\bar{X}	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
		3.65	3.56	3.07
ขนาดใหญ่	3.65	-	.09	.58*
ขนาดกลาง	3.56		-	.49*
ขนาดเล็ก	3.07			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง
มีความเครียดมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ในโรงเรียน
ที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.17	2	1.59	4.01	.02
ภายในกลุ่ม	69.59	176	.39		
ผลรวม	72.76	178			

จากตารางที่ 12 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
มีความเครียดต่อการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่

ตารางที่ 13 แสดงการทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3
ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของชุมชน

ขนาดโรงเรียน		ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
	\bar{X}	3.60	3.44	3.21
ขนาดใหญ่	3.60	-	.15	.38*
ขนาดกลาง	3.44		-	.23
ขนาดเล็ก	3.21			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเครียดมากกว่า
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลางและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ในโรงเรียน
ที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	3.31	2	1.65	3.56	.03
ภายในกลุ่ม	81.75	176	.47		
ผลรวม	85.06	178			

จากตารางที่ 14 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
มีความเครียดต่อการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่

ตารางที่ 15 แสดงการทดสอบรายคู่ เพื่อเปรียบเทียบระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3
ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของสังคม

ขนาดโรงเรียน	ขนาดโรงเรียน			
	\bar{X}	ขนาดใหญ่	ขนาดกลาง	ขนาดเล็ก
ขนาดใหญ่	3.32	-	.09	.37*
ขนาดกลาง	3.22		-	.28
ขนาดเล็ก	2.94			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเครียดมากกว่า
ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลางและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเครียดไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงการเปรียบเทียบระดับระดับความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 3 ในโรงเรียน
ที่มีขนาดต่างกัน ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	7.13	2	3.56	12.83	.00
ภายในกลุ่ม	120.70	176	.69		
ผลรวม	127.83	178			

จากตารางที่ 16 พบว่า โดยรวมผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
มีความเครียดต่อการปฏิบัติงาน ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้ แตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่

4. ผลการวิเคราะห์ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางลดความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร

แนวทางการลดความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนกร เขต 3 จำแนกเป็นรายด้าน

ตารางที่ 18 ความถี่ แนวทางการลดความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนกร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของงาน เรียงจากมากไปหาน้อย

ที่	แนวทางการลดความเครียด	ความถี่ (คน)
1.	วิเคราะห์งานและจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง	57
2.	พยายามลดภาระและความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน	35
3.	แบ่งตารางเวลาให้เหมาะสมกับงาน	33
4.	หยุดพักทำงานหรือกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ชั่วคราว	29
5.	ปรับปรุงระบบการทำงานให้เหมาะสมยิ่งขึ้น	25
6.	ยึดแบบอย่างบุคคลที่ชื่นชอบในการทำงานที่ประสบผลสำเร็จ	18
7.	ปรับปรุงระบบสภาพแวดล้อมที่ทำงานให้เป็นระเบียบ	13
8.	เปลี่ยนบรรยากาศชั่วคราวในยามที่เคร่งเครียด	7
9.	นั่งสมาธิ	2
	รวม	219

จากตาราง 18 ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 219 คน เห็นว่า การลดความเครียดด้านสภาพแวดล้อมของงาน เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ วิเคราะห์งานและจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังพยายามลดภาระและความรับผิดชอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงาน และแบ่งตารางเวลาให้เหมาะสมกับงาน

ตารางที่ 19 ความถี่ แนวทางการลดความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อม
ของบุคคลเรียงจากมากไปหาน้อย

ที่	แนวทางการลดความเครียด	ความถี่ (คน)
1.	หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับบุคคลที่ก้าวร้าวขาดความรับผิดชอบ	63
2.	ฝึกสมาธิ ระวังความโกรธ	46
3.	ให้ความสำคัญกับบุคคลที่มาติดต่องาน	43
4.	อ่านหนังสือพิมพ์ วารสาร	34
5.	จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์หรือนันทนาการ	21
6.	ดูทีวี ฟังเพลง	12
7.	ให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา	10
8.	เปลี่ยนบรรยากาศชั่วคราวในยามที่เคร่งเครียด	9
9.	ปรับปรุงระบบการทำงาน หาข้อบกพร่องผู้การแก้ไข	7
10.	ปรึกษาแนวทางแก้ไขกับบุคคลที่ไว้วางใจ	5
	รวม	250

จากตาราง 19 ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 250 คน เห็นว่า การลดความเครียดด้านสภาพแวดล้อมของบุคคลเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับบุคคลที่ก้าวร้าวขาดความรับผิดชอบ ฝึกสมาธิ ระวังความโกรธ และให้ความสำคัญกับบุคคลที่มาติดต่องาน

ตารางที่ 20 ความถี่ แนวทางการลดความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกสนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของ
สังคมเรียงจากมากไปหาน้อย

ที่	แนวทางการลดความเครียด	ความถี่ (คน)
1.	ฝึกการมองโลกในแง่ดี	15
2.	ฝึกคลายความวิตกกังวลเกินเหตุ	13
3.	ปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เป็นอยู่	7
4.	ใช้เทคนิคการประสานงานประชาสัมพันธ์	5
5.	ฝึกการมีความพร้อมจะร่วมมือประนีประนอมกับผู้อื่น	4
6.	ฝึกพอใจในบทบาทและสถานภาพของคนที่อยู่	2
7.	สร้างนิสัยการทำงานร่วมกับผู้อื่น การควบคุมอารมณ์ อดทนต่อ ความไม่สมหวังสูง	1
	รวม	54

จากตาราง 20 ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 54 คน เห็นว่า การลด
ความเครียดด้านสภาพแวดล้อมของสังคมเรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ฝึกการ
มองโลกในแง่ดี ฝึกคลายความวิตกกังวลเกินเหตุและปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เป็นอยู่
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 21 ความถี่ แนวทางการลดความเครียดต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านสภาพแวดล้อมของรายได้
เรียงจากมากไปหาน้อย

ที่	แนวทางการลดความเครียด	ความถี่ (คน)
1.	ฝึกการประหยัด	21
2.	ฝึกประกอบอาชีพเสริมโดยไม่กระทบต่อเวลาปฏิบัติราชการ	18
3.	มีความพอใจในสภาพของตนและรู้สึกมีความมั่นคงในชีวิต	12
4.	งดดื่มสุรา งดการสูบบุหรี่ ไม่เล่นการพนัน	11
5.	ปรึกษาแก้ปัญหาภาระหนี้สินเป็นรายบุคคล	9
	รวม	71

จากตาราง 21 ผู้บริหารที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 71 คน เห็นว่า การลดความเครียดด้านสภาพแวดล้อมของรายได้เรียงจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ฝึกการประหยัด ฝึกประกอบอาชีพเสริมโดยไม่กระทบต่อเวลาปฏิบัติราชการ และมีความพอใจในสภาพของตนและรู้สึกมีความมั่นคงในชีวิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY